

بررسی فضاهای آموزشی کودکان در شهر رفسنجان جهت طراحی پردیس خلاقیت با تاکید بر گروه سنی ۶ تا ۱۲ سال

مهشید حسنی ۱، منصور نیکپور ۲*

۱- گروه معماری، واحد رفسنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، رفسنجان، ایران. mhd.hasani@yahoo.com

۲- گروه معماری، واحد بم، دانشگاه آزاد اسلامی، بم، ایران. mnik56@gmail.com

چکیده

در کشور ما طراحی فضاهای (آموزشی - فرهنگی - تفریحی) خاص کودکان، خصوصاً رده سنی ۵-۱۲ سال اولویت کمتری داشته است. و در این بین طراحی فضاهای آموزشی که ارتباط کودکان با طبیعت حفظ شود و همچنین خلاقیت آنها شکوفا شود بسیار کم است، محدود فضاهای اختصاص یافته کودکان برای این سنین صرفاً آموزشی هستند و آنچه که امروزه در ارتباط با فضاهای آموزشی کودکان نگران کننده می باشد عدم رابطه کودک و طبیعت است. در این مقاله با تحلیل و ارزیابی ۲۰ فضاهای کودک محور در شهر رفسنجان و با اثبات این فرضیه که فضاهای اختصاص یافته به کودکان در شهر رفسنجان از نقطه نظر کالبدی و کاربری تاثیر منفی بر خلاقیت کودکان دارند سعی در ارائه اصول و نگرشی نو در باب طراحی فضاهای آموزشی کودکان خصوصاً گروه سنی ۵-۱۲ سال دارد. نگرشی که طراحی فضاهای (آموزشی- فرهنگی- تفریحی) کودکان را بر اساس شناخت نیاز کودکان امروز و ارتقای کیفیت طراحی خلاق هدف غایی خود قرار دهد تا فضایی که سبب خلاقیت کودکان میشود را از طریق فرایندی آگاهانه ایجاد کند.

واژه‌های کلیدی: کودک، خلاقیت، پردیس خلاقیت، فضاهای کودک محور، بازی

مقدمه

یکی از موارد تاثیر گذار در انسان ها، معماری محیط اطرافشان است. تاثیری که محیط بر ذهن آدمی میگذارد، در رفتار و کردار او ظاهر میشود. در سال های اخیر، جمعیت قابل توجه کودکان در ایران سبب توجه ویژه به فضاهای آموزشی کودکان شده است. و از آنجا که ایجاد محیطی که باعث خلاقیت در کودکان شود، تاثیر گذار بر روند رشد و تکامل و رشد اجتماعی کودکان خواهد بود، نیاز به ساخت فضاهایی که موجب بروز خلاقیت گردد شدیداً احساس میشود. محققان اعتقاد دارند همه انسان ها در کودکی استعداد خلاق دارند، اما نبودن محیط مناسب، بی توجهی و تقویت نکردن این توانایی، مانع ظهور آن میگردد. [۱] دوران کودکی بهترین زمان برای تعالی شخصیتی و تربیتی هرانسانی محسوب میشود. از این رو توجه به مقوله ی آموزش در این دوران از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. [۲] ایجاد محیطی مناسب برای رشد، آموزش و پرورش کودکان، زمینه ساز رشد درست شخصیتی و تربیتی کودکان به شمار میرود. این در حالیست که در جامعه ی شهری امروز ایران که ارتباط کودکان با طبیعت، فرهنگ و هم محله ایها بسیار کم شده است، مقوله آموزش تنها به مدارس محدود می شود و کانونی برای آموزش غیرمستقیم به معنای آموزش بر پایه ی بازی و سرگرمی اساساً وجود ندارد. [۳]